

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Trnoveljska cesta 1
3000 Celje

Številka:3/2024-PS

Datum: 7. 10. 2024

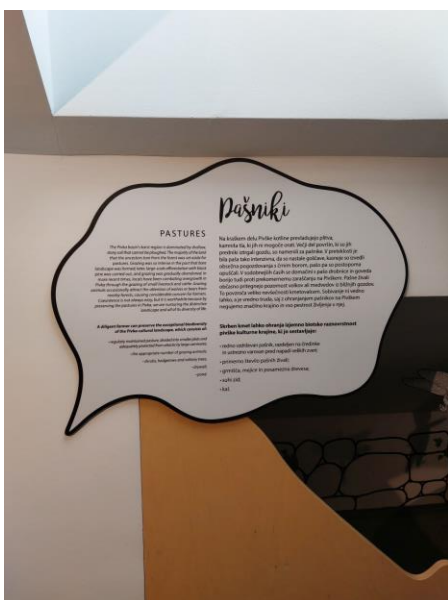
ZADEVA: Ogled primerov dobre prakse na območju KGZS – Zavoda GO, Izpostave Postojna – terenski kolegij strokovne skupine za razvoj podeželja na KGZS

Dne 1. 10. 2024 smo se svetovalke specialiste za področje razvoja podeželja udeležile kolegija strokovne skupine za razvoj podeželja in ogleda Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera in kmetij dveh mladih prevzemnikov na območju Pivke.

V Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera nas je pozdravila direktorica Jana Gržinič, predstavitev pa je pripravil Tadej, gozdar. Ustanoviteljica parka je Občina Pivka. Obsega 140 ha. Velik del predstavlja gozd, nižinski del je kmetijska krajina s kraškimi pojavi, kjer pa je ekstenzivno kmetovanje. To območje je pomembno zaradi pitne vode in virov vse do Ljubljane. V dolini reke Pivke je 17 presihajočih jezer, od tega v samem parku 11. Tla so sestavljena iz fliša in apnenca. Tako se ob deževju razpoke polnijo in se podtalni prostori polnijo z vodo. <https://pivskajezera.si/> Bogat je tudi živalski svet – pupki, netopirji, sove, itd.

Na tem območju se je spremenilo kmetijstvo. Tu poteka paša celo leto, objekti za živali pa so tudi na pašnikih. Gre za območje Nature 2000. Z dobrim izobraževanjem s pomočjo svetovalne službe pomagali tistim aktivnim kmetijam, da so lahko v KOPOP uveljavljali ukrepe VTR (skupaj 50 ha), MET in HAB. Občina Pivka je odkupila zemljišča od lastnikov kmetijskih zemljišč, ki so opustili kmetovanje. Ta zemljišča pa so dali kmetijam v brezplačni najem pod pogojem, da so se vključili v VTR. Na tem območju se srečujejo z velikimi zvermi, kar zagotovo prispeva k opuščanju reje živali in zaraščanju območja.

Timotej Kovač – Jerusi Gourmet

Na svoji kmetiji v vasi Palčje pri Pivki nas je sprejel nosilec kmetije, sicer tudi podjetnik, Timotej Kovač. Timotej je solastnik podjetja Jerusi Gourmet (<https://jerusi.si/>), ki se ukvarja predvsem z zorenjem mesa.

Timotej se že 10 let ukvarja z živinorejo, čeprav so zadnje tri generacije prednikov živinorejo opustile. Prvotna ideja je bila, da bi na kmetiji redili zadosti živine, da bi zalagali podjetje z osnovno surovino, kvalitetnim marmoriranim mesom, ki je primerno za postopek zorenja in nadaljnje trženje. Nosilec ima v lasti 4 ha obdelovalnih površin + 12 ha v agrarni skupnosti. Ostale površine so v najemu od agrarne skupnosti, od lastnikov, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo več. Timotej je pred časom korone s pomočjo svetovalk iz KGZS – Zavod GO, Izpostave Postojna, uspešno kandidiral za nepovratna sredstva za ureditev 25 ha pašnikov, hlev za rejo jagnjet in goveje živine in za pašno opremo za uhlevljanje. Poudaril je, da se je investicija odvijala v času, ko so cene drastično poskočile, zato določenih nakupov zaradi nezadostnih sredstev niso mogli izvesti. Stalež živine po zaključku investicije je bil 25 dojlj s teleti in 50 ovc, ki se je paslo na 50 ha pašnikov. Zaradi zdravstvenih težav je trenutni stalež prepolovil, s tem da je pred kratkim v iskanju novih priložnosti z namenom prireje mesa kupili 20 oslov. V nekaj restavracij tudi redno dobavlja jagnjetino.

Kljub idejam mladega kmeta in podjetnika je potrebno omeniti veliko ovir, s katerimi se srečuje na svoji poslovni poti:

- zemljiška struktura z velikim številom GERK-ov z manjšimi površinami,
- najeta zemljišča: lastniki, ki dajejo svoja zemljišča v najem, v skladu z višjimi OMD plačili nerazumno dvigujejo najemnine,
- divjad: stroške povzročajo tako zveri, s tem ko napadajo na živino in uničujejo električnega pastirja, kot tudi jelenjad, ki s svojo številčnostjo na gnojenih pašnikih popase kvalitetno travinje zgodaj pomladi, preden kmetje pričnejo s pašo živine.
- administracija: v Slovenijo je kot prvi uvozil brezrožno mesno simental linijo, vendar ni našel vzrejališča, ki bi bilo pripravljeno dopitati bika.

Turistična kmetija Pri Andrejevih

Gre za kmetijo z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji turizem na kmetiji (<https://www.andrejevi.si/>). Mlada prevzemnica Andreja je lani prevzela 35 ha veliko ekološko kmetijo, od tega je kar 20 ha v Naturi 2000. Polovica kmetije pa se nahaja v

krajinskem parku Pivška presihajoča jezera. Pri delu ji pomaga mož Jani, s katerim pa imata 3 majhne otroke. V pomoč sta še mama Mojca in oče Jože. Redijo 35 govedi pasme limuzin. Najnovejša pridobitev je bik pasme angus. Na kmetiji je tudi 6 konjev, redijo tudi pujse. Imajo premični kokošnjak. Govedo se pase na kraških pašnikih. Ukvarjajo se tudi s predelavo mesa. Imajo pa tudi 35 čebeljih družin, med pa nosi oznako SMGO. Zavedajo se, da je za goste pomembno, da je hrana iz kmetije in kar je zjutraj nabrano na vrtu in njivi, je lahko zvečer na krožniku. Jedilnike dnevno spreminjajo. Imajo 7 sob s 25 ležišči. Sobe so opremljene s pohištvom iz masivnega lesa, ki izvira iz njihovega gozda. Sezona pa je od aprila do oktobra. Največ gostov pride na priporočilo takšnih, ki so bili že pri njih, tržijo pa se tudi preko treh agencij, booking.com pa je tudi eden od načinov. Idej o izboljšavah je mnogo: od pokritega bazena do večjega rastlinjaka. Sodelovali pa so tudi v več projektih (CRPOV, LAS, EIP).

Fotografije: Polona Starc, Maja Vodopivec

Pripravile:
Maja Vodopivec
Darja Jeriček
Polona Starc